

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobců: **a) N. V.A., b) N. T. T., c) L. V. H., d) N. V.T., e) N. T. A.**, všichni státní příslušnost Vietnamská socialistická republika, všichni zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Loretánské náměstí 101/5, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 11. 2019, č. j. 142540-2/2019-OPL, v řízení o kasačních stížnostech žalovaného a žalobce a) proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. 7. 2020, č. j. 57 A 39/2019 - 53, o návrhu na přiznání odkladného účinku,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalovaného **se** odkladný účinek **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalovaný domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) v rozsahu výroků II. a V. Výrokem II. krajský soud podle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zrušil výše označené rozhodnutí žalovaného v části týkající se žalobců b), c), d) a e) a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Výrokem V. pak rozhodl o přiznání náhrady nákladů tímž žalobcům.

[2] Podáním ze dne 30. 9. 2020 požádal žalovaný o přiznání odkladného účinku své kasační stížnosti. Označil za klíčové, aby v právně a skutkově shodných případech byl zajištěn jednotný přístup ke všem žadatelům, tj. aby v totožných případech byly žádosti posouzeny totožně. Má za to, že všichni žalobci uvedli totožná tvrzení a nepředložili žádné důkazy. Pokud by žalovaný musel naplnit výrok II. rozsudku krajského soudu a vyhověl rozkladu, mohlo by dojít k nerovnému zacházení s žalobcem a), jehož žaloba byla zamítnuta, vůči žalobcům b), c), d) a e). Pokud by totiž posléze Nejvyšší správní soud (dále také „NSS“) vyhověl kasační stížnosti žalovaného, řízení ve věci žalobců b), c), d) a e) by už probíhala, přestože vůbec probíhat neměla, a tento stav by nebylo možné zvrátit. V tom spatřuje žalovaný nenahraditelnou újmu, jež mu hrozí jako orgánu vykonávajícímu veřejnou moc, jenž je povinen dbát na to, aby naplnil dikci § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004

Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Přiznání odkladného účinku je též ve veřejném zájmu a nedotkne se negativně práv třetích osob.

[3] Žalobci b), c), d) a e) se k návrhu na přiznání odkladného účinku nevyjádřili.

[4] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. platí, že kasační stížnost nemá odkladný účinek. NSS jej může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. upravující odkladný účinek žaloby se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. musí být pro přiznání odkladného účinku naplněny dva předpoklady. Soud přizná žalobě (kasační stížnosti) odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro navrhovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Soud zjišťuje jen to, zda jsou uvedené zákonné podmínky pro přiznání odkladného účinku splněny. Nezabývá se věcným posouzením případu.

[5] Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví je mimořádným opravným prostředkem, u něhož nelze automaticky očekávat přiznání odkladného účinku. Prolamují se jím před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Tento postup proto musí být vyhrazen pouze pro výjimečné případy. Přiznání odkladného účinku je vždy záležitostí konkrétních okolností věci. Je proto na žadateli o odkladný účinek, aby podrobně uvedl, proč se domnívá, že v jeho případě nastala mimořádná situace, která vyžaduje, aby byly účinky pravomocného rozhodnutí odloženy.

[6] Žalovaný v tom, že by postupoval podle vykonatelného rozsudku krajského soudu, spatřuje riziko porušení § 2 odst. 4 správního řádu, a to nikoli vůči neomezené množině jiných případů, v nichž by kvůli precedenční závaznosti musel rozsudek krajského soudu zohlednit, ale konkrétně vůči žalobci a).

[7] Pokud krajský soud zruší rozhodnutí žalovaného správního orgánu, „je povinností správního orgánu pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost, v níž správní orgán polemizuje s vysloveným právním názorem“ (usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, č. 1255/2007 Sb. NSS).

[8] Nejvyšší správní soud již v minulosti nepřiznal odkladný účinek kasační stížnosti žalovaného správního orgánu, který namítal, že vzhledem k zásadě obsažené v § 2 odst. 4 správního řádu se musí řídit (potenciálně nesprávným) právním názorem krajského soudu i v jiných řízeních, z čehož může pramenit nenahraditelná újma (srov. usnesení ze dne 19. 1. 2017, č. j. 9 As 330/2016 - 104, nebo ze dne 6. 5. 2015, č. j. 5 Ads 76/2015 - 43).

[9] V posuzovaném případě žalovaný dovozuje porušení principu, že shodné věci mají být posuzovány shodně, vůči žalobci a), tedy konkrétní osobě, o jejíž žádosti se rozhodovalo. NSS připomíná, že i žalobce a) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Dovozuje-li nyní žalovaný, že případy žalobců b), c), d) a e) a žalobce a) jsou shodné, a proto mají mít shodné právní řešení, je samo toto hodnocení předmětem sporu, o němž bude NSS rozhodovat při věcném posouzení kasačních stížností žalobce a) i

pokračování

žalovaného. Rozhodnutí o odkladném účinku výsledek věcného posouzení nijak nepředjímá.

[10] Žalovaný míří k hypotetické situaci, že kasační stížnost žalobce a) bude zamítnuta, zatímco žalovanému NSS vyhoví a krajský soud žaloby žalobců b) až e) zamítne, ale mezitím žalovaný v souladu s rozsudkem krajského soudu vyhoví rozkladu žalobců b) až e). Co se týče žalovaným vyjádřené obavy z porušení povinnosti posuzovat skutkově shodné či podobné případy shodně či podobně, poukazuje NSS na to, že tvrzené „nerovné zacházení“ by bylo důsledkem kasační závaznosti právního názoru krajského soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), obsaženého ve vykonatelném rozsudku. Do doby, než je tento rozsudek zrušen, hledí se na něj jako na správný a zákonný, byť by byl napaden kasační stížností. Postup žalovaného v souladu s takovým právním názorem nemůže představovat porušení § 2 odst. 4 správního řádu přičitatelné žalovanému, a to ani v případě, že rozsudek krajského soudu bude posléze zrušen NSS. Důvody uváděné žalovaným tedy nesvědčí pro přiznání odkladného účinku. Shodně se vyjádřil NSS v usnesení ze dne 20. 3. 2019, č. j. 3 Azs 23/2019 - 55, v němž uvedl, že *„[s]kutečnost, že riziko provedení správního řízení tam, kde podle pozdějších zjištění vedeno být nemělo, nemůže být dostatečným důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti“*.

[11] Problematickostí této situace navíc podle NSS netkví v tom, že by existovalo neodůvodněné rozdílné rozhodnutí žalovaného vůči žalobcům b) až e), jejichž rozkladu by bylo nově vyhověno, ve srovnání s žalobcem a), jehož rozklad by zůstal zamítnut. Jde spíše o skutečnost, že vedle sebe bude stát původní rozhodnutí o zamítnutí rozkladu (zrušené, později shledané ze strany NSS zákonným, a tudíž „obživlé“) a nové rozhodnutí, jímž se rozkladu vyhovělo (vydané na základě rozsudku krajského soudu, který by byl zrušen). Obě tato rozhodnutí by se vztahovala k žalobcům b) až e). Je zřejmé, že žalovaný by musel tuto „konkurenci“ rozhodnutí vyřešit.

[12] Řešením této situace se zabýval rozšířený senát v usnesení ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, č. 3270/2015 Sb. NSS, v jehož bodu 22 připustil, že *„[v] určitých výjimečných situacích, jejichž materiální podmínky definuje soudní řád správní právě v ustanovení § 73 odst. 2 in fine s. ř. s., je nutno ‚zmrazit‘ stav věcí v době ‚před‘ napadeným rozhodnutím, protože pokud by mělo být vykonáno a následně bylo v rámci soudního přezkumu shledáno nezákonným a zrušeno či byla vyslovena jeho nicotnost, vrátit stav věcí do podoby ‚před‘ tímto nezákonným či nicotným rozhodnutím by bylo nemožné nebo neúměrně obtížné.“* Zároveň ale uvedl, že podobná procesní situace, která by mohla nastat zrušením rozsudku krajského soudu bez přiznání odkladného účinku, tedy že by vedle sebe existovala dvě protichůdná správní rozhodnutí, není sama bezprostředním ohrožením důležitého veřejného zájmu, a nezavdává důvod k přiznání odkladného účinku.

[13] Nejvyšší správní soud s ohledem na shora uvedené dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku podle § 107 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. nejsou splněny. Tímto usnesením soud nepředjímá meritorní posouzení případu a rozhodnutí ve věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. října 2020

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu